

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/22/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200295
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200295.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne D. A. I., bytom J., proti žalovanej Sociálnej poisťovni - ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, za účasti: REPRUF, s.r.o., so sídlom Palárikova 76, 022 01 Čadca, IČO: 47 237 198, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 21738-2/2014-BA zo dňa 10. februára 2014, konajúc o odvolaniach žalobkyne a účastníka konania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21Scud/9/2014-76 zo dňa 11. marca 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21Scud/9/2014-76 zo dňa 11. marca 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, pretože nie je dôvodná.

Podľa právneho názoru krajského súdu aplikovať nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 (ďalej len „základné nariadenie“) a jeho čl. 11 ods. 1 vo väzbe na čl. 13 ods. 3 ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a čl. 14 - 16 je možné iba v prípade, keď osoba vykonáva činnosť zamestnanca ako aj činnosť SZČO v dvoch členských štátoch. V posudzovanej veci žalobkyňa vykonáva SZČO v Poľskej republike (čo nebolo v konaní sporné), z vykonaného dokazovania v správnom konaní nebolo preukázané, že by reálne, fakticky žalobkyňa vykonávala činnosť zamestnanca u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., ktorého miesto podnikania, resp. sídlo bolo na území Slovenskej republiky.

Krajský súd dospel k názoru, že žalobkyňa v danom prípade nepreukázala reálny výkon činnosti

zamestnanca - žalobkyne u označeného zamestnávateľa. Ani dokladmi v rámci správneho konania, resp. dokladmi pripojenými k žalobe - štvrťročné správy o vykonaní prác opatrené vizitkami a pečiatkami firiem, tieto krajský súd vyhodnotil ako nekonkrétne, z hľadiska konkrétneho miesta vykonania prác, konkrétneho dátumu vykonania prác, ako aj rozsahu prác. Miesto vykonania prác je uvedené len ako Liptovský Mikuláš, nie je uvedený konkrétny dátum vykonania prác, ako aj rozsah prác, ktoré sa mali v uvedených firmách, ktorých vizitky resp. pečiatky sú súčasťou fotokópií štvrťročných prác, realizovať. Ani doložené výpisy z účtu z banky nemôžu preukazovať reálny výkon činnosti zamestnanca. Ani záznam z výkonu inšpekcie práce, na ktorý poukazuje žalobkyňa nesúvisel, ani podľa názoru krajského súdu, s prešetrovaním reálneho výkonu činnosti zamestnancov označeného zamestnávateľa, tak ako správne konštatuje žalovaná v odôvodnení svojho rozhodnutia, keď určovať uplatniteľnú legislatívu a zároveň kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami je oprávnená len inštitúcia ustanovená na tento účel, t.j. Sociálna poisťovňa.

Ani z týchto listinných dôkazov, podľa názoru krajského súdu, žalobkyňa nepreukázala konkrétne vykonávanie prác podľa pracovnej zmluvy, na základe ktorej mala vykonať práce promotora služieb a produktov poskytovaných zamestnávateľom alebo klientmi zamestnávateľa. Promotor (z anglického promotion - podpora, propagácia značiek, výrobkov, akcií a ďalších) je osoba, ktorej úlohou je zviditeľniť určitý produkt, značku alebo službu a urobiť ich pre zákazníkov atraktívnejšie a viditeľnejšie, často má podporiť ich predaj a v neposlednej rade zvýšiť prestíž a všeobecné povedomie o samotnej značke či už výrobku alebo služby. Práca zamestnanca bola definovaná v pracovnej zmluve ako kontakt s potencionálnymi klientmi zamestnávateľa a jeho klientov, prezentácia a propagácia činnosti zamestnávateľa a jeho klientov, zabezpečenie písomných študijných podkladov, materiálov a technického vybavenia pre realizáciu a priebeh internetových školení. Úlohou promotéra nemôže byť len fyzické odovzdávanie vizitiek, resp. letákov rôznych firiem, bez ďalšieho. Ani predložené doklady v konaní pred súdom nepreukázali realizáciu pracovnej náplne obsiahnutej v pracovnej zmluve, ktorú mala žalobkyňa vykonávať od 1. júla 2012 do 31. decembra 2012 na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia - čl. 13 (3), nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh činností žalobkyne ako SZČO na území Poľskej republiky a zamestnanca na území Slovenskej republiky, keď nebolo preukázané, že žalobkyňa vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch tak, ako predpokladá čl. 13 (3) základného nariadenia. Uvedené ustanovenia základného nariadenia predpokladajú skutočný, existujúci súbeh dvoch činností (zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch), len táto skutočnosť môže zakladať postup podľa základného nariadenia (čl. 13 (3)) a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia).

Krajský súd ďalej uviedol, že tak ako žalobkyňa aj jej zamestnávateľ, ktorí boli účastníkmi správneho konania, ktorým sa doručovali napadnuté rozhodnutia žalovanej a prvostupňového správneho orgánu, v konaní neunesli dôkazné bremeno a neprodukovali dôkazy, ktoré by spochybnili závery žalovanej a prvostupňového správneho orgánu, závery správy o kontrole zo dňa 8. marca 2013, ktorá bola jedným z podkladov pre rozhodnutie žalovaného. Dôkazy, ktoré žalobkyňa produkovala v žalobe, a aj v správnom konaní, nepreukazujú skutočnosť, že by reálne, v súlade s dohodnutými pracovnými podmienkami, pre označeného zamestnávateľa od 1. júla 2012 do 31. decembra 2012 žalobkyňa prácu reálne vykonávala.

Na základe uvedeného potom záver prvostupňového správneho orgánu a žalovanej, že žalobkyni nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, je v súlade so zákonom, nakoľko § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. ako zákonnú podmienku vzniku povinného poistenia predpokladá existenciu statusu žalobkyne ako zamestnanca v pracovnom pomere. Takýto záver nie je v rozpore so skutočnosťou, že žalobkyni bol vydaný registračný list - prihláška FO do Sociálnej poisťovne, v ktorej bola označená identifikačnými údajmi a bol označený aj jej zamestnávateľ REPRUF, s.r.o. Podanie a registrácia prihlášky však nie je dôkazom o skutočnom (reálnom) vzniku pracovného pomeru žalobkyne u zamestnávateľa.

Tento záver vyplýva aj z ustanovení § 15 ods. 1 písm. a), § 19 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré upravujú podmienky dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a povinného nemocenského poistenia, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý žalobkyňa v konaní nepreukázala.

Krajský súd uvádza, že žalobkyňa v správnom konaní, ani dôkazmi, ktoré pripojila k podanej žalobe nepreukázala, že od uzavretia pracovnej zmluvy dňa 1. júla 2012 do 31. decembra 2012 vykonávala u označeného zamestnávateľa konkrétny dojednaný druh práce - promotéra služieb a produktov poskytovaných zamestnávateľom alebo klientmi zamestnávateľa. Neuvedla skutkové tvrdenia a relevantné dôkazy, ktorými by skutočný rozsah konkrétnych prác za konkrétne obdobie od 1.7.2012 do 31.12.2012, preukázala. Preto krajský súd konštatuje, že žalobkyňa v konaní bola povinná uniesť bremeno tvrdení a dôkazné bremeno a bola spôsobilá vymedzením skutkových tvrdení a dôkazmi preukázať, aký konkrétny rozsah prác od 1.7.2012 do 31.12.2012 pre zamestnávateľa v súlade s dohodnutým druhom práce podľa pracovnej zmluvy vykonávala. Preto neobstoí tvrdenie žalobkyne v podanej žalobe, že je poškodená na svojich právach. Žalobkyňa mohla skutkovým vymedzením uviesť, ktoré konkrétne práce od uzavretia pracovnej zmluvy pre zamestnávateľa vykonávala, v ktorých firmách, aké konkrétne produkty, služby prezentovala, propagovala, s ktorými osobami jednala a pod., ktoré by rozsah ňou vykonaných prác pre zamestnávateľa, potvrdili.

Keďže bolo preukázané, že žalobkyňa vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte - v Poľskej republike a nevykonáva činnosť zamestnanca u zamestnávateľa s miestom podnikania na území Slovenskej republiky, podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť (čl. 11 (3) základného nariadenia). Krajský súd konštatuje, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 (3) vo väzbe na čl. 11 (1) prvá veta základného nariadenia, nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh vykonávania činnosti žalobkyne ako zamestnanca a SZČO v dvoch členských štátoch.

Krajský súd ďalej zdôraznil, že zákon č. 461/2003 Z.z. špecificky, na rozdiel od Správneho poriadku, upravuje podmienky zastavenia konania, preto nebolo možné, podľa názoru krajského súdu, aplikovať v postupe žalovanej ustanovenie § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku, lebo zákon č. 461/2003 Z.z. vylučuje aplikáciu Správneho poriadku a špecificky pre konanie podľa zákona č. 461/2003 Z.z. upravuje spôsoby, kedy môže správny orgán konanie zastaviť. Podľa názoru krajského súdu, pokiaľ žalovaná rozhodla meritorne a konštatovala spolu s prvostupňovým rozhodnutím, že žalobkyni od určitého dátumu sociálne poistenie nevzniklo, tak tento výrok je súladný s procesným postupom, ktorý žalovaná a prvostupňový správny orgán v súlade s platnou právnou úpravou mohol a bol povinný aplikovať.

Nedôvodné sú námietky žalobkyne vo vzťahu k vykonávaniu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky, že títo vykonávajú tzv. marginálne činnosti na území Slovenskej republiky, nakoľko rozhodnutia správnych orgánov z týchto skutočností vôbec nevychádzajú. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade nebolo potrebné sa zaoberať ani skutočnosťami registrového sídla zamestnávateľa, keďže nebol preukázaný reálny súbeh dvoch činností - zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch, tak ako to krajský súd vyššie odôvodnil. Taktiež je potrebné podľa názoru krajského súdu poukázať na to, že správne orgány nerozhodovali o neplatnosti pracovnej zmluvy, nie je možné hovoriť ani o tom, že by sa vo vzťahu k žalobkyni správne orgány vzhľadom na preukázaný skutkový stav správali diskriminačne.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov nepriznal.

Vo včas podanom odvolaní žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby zrušil rozsudok krajského súdu, rozhodnutie žalovanej a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec mu vrátil na opätovné prešetrovanie, prípadne, aby odvolací súd rozhodol, že žalobkyni vzniklo od 01.07.2012 do 31.12.2012 povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o.

Napadnutému rozsudku žalobkyňa vytýka nesprávne použitie čl. 288 odsek 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s čl. 4 odsek 3 Zmluvy o Európskej únii tým, že neboli uplatnené a tým, že rozhodnutie bolo vydané na základe vnútroštátnych predpisov namiesto uplatnenia predpisov Európskej únie, ktorých obsah nemal byť v predmetnom rozsahu rozširovaný, upravovaný a ani doplňovaný.

Ďalej žalobkyňa namietala hrubé porušenie hmotného práva, a to čl. 45, čl. 46, čl. 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (v skonsolidovanom znení), tým, že bol vykonaný ľubovoľný, odtrhnutý od judikatúry, a zavádzajúci výklad princípu slobodného pohybu zamestnancov a ponímania zamestnanca, a taktiež pravidiel rovnosti, aj keď doklady, ako aj vysvetlenia podané žalobkyňou zreteľne poukazujú na to, že je zamestnancom podľa zákonov Európskej únie.

Žalobkyňa vytýkala rozhodnutiu krajského súdu aj porušenie čl. 14 ods. 5b vykonávacieho nariadenia, ktoré malo vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že bolo podporené stanovisko, že práca žalobkyne mala marginálny charakter, kedy Základ Ubezpieczen Spolecznych, ako inštitúcia miesta bydliska nie je oprávnená posudzovať pracovnú dobu žalobkyne vykonávanú na základe pracovnej zmluvy uzatvorenej so slovenským zamestnávateľom, a v tejto záležitosti sa žalovaná vo vydaných rozhodnutiach, ako aj prvostupňový súd vo svojom rozsudku podriadiť napadnutému rozhodnutiu na základe vykonaného posúdenia prostredníctvom Základ Ubezpieczen Spolecznych, a opomenul argumentácie žalobkyne týkajúce sa výmery a charakteru jej práce.

V odvolaní žalobkyňa tiež namietala porušenie čl. 16 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 v súvislosti s čl. 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 týkajúceho sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia (ďalej ako „vykonávacie nariadenie“), ktoré má vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že ostalo v platnosti rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ktoré bolo vydané v priebehu nevhodne uplatniteľnej procedúry príslušnej legislatívy, pretože Sociálna poisťovňa pobočka Čadca, ako aj žalovaná, vydali rozhodnutie o vylúčení žalobkyne z poistenia pred vydaním akéhokoľvek rozhodnutia prostredníctvom Základ Ubezpieczen Spolecznych, pričom iba v dôsledku správne uplatniteľnej procedúry určovania príslušnej legislatívy s prihliadnutím na čl. 16 in fine vykonávacieho nariadenia prostredníctvom inštitúcie podľa miesta bydliska - Základ Ubezpieczen Spolecznych Oddział w Rybniku, mohla inštitúcia (Sociálna poisťovňa) podľa miesta výkonu práce vydať rozhodnutie zo dňa 1. októbra 2013 č. 45936-1/2013-CA, a následne 21738-2/2014-BA zo dňa 10. februára 2014.

Ďalšia námietka sa týkala porušenia čl. 6 a 16 vykonávacieho nariadenia, ktoré má vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že bolo prostredníctvom Sociálnej poisťovne vydané rozhodnutie v oboch inštanciách bez prijatia postupu dialógu a zmierovacieho konania, ktoré sú uvedené aj v čl. 6 a 16 vykonávacieho nariadenia, ako aj v ustanoveniach Rozhodnutia č. A1 Správnej komisie zo dňa 12. júna 2009 o ustanovení dialógu a zmierovacieho konania v rozsahu platnosti dokumentov, určenia príslušnej legislatívy a poskytnutia dávok podľa základného nariadenia, po čas, kedy je v priebehu určovania príslušnej legislatívy pre poistenca potrebná spolupráca a porozumenie príslušných inštitúcií, za účelom splnenia všetkých práv, ktoré prislúchajú žalobkyňi.

Záverom žalobkyňa namietala závažné porušenie hmotného práva, ktoré malo vplyv na obsah vydaného rozsudku, a to čl. 13 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, v ktorom sa nachádza kolízna norma poukazujúca na príslušnú legislatívu vo veci sociálneho zabezpečenia osoby bežne realizujúcej činnosť ako zamestnanec a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v rôznych členských krajinách, čím sa vylučuje možnosť určenia legislatívy príslušnej pre tento právny vzťah iným spôsobom ako uvedený v norme o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Žalovaná uviedla, že žalobkyňa v odvolaní neuviedla také námietky, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia žalovanej. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalovaná pridržala svojho vyjadrenia k žalobe nakoľko v ňom zaujala stanovisko ku každej námietke žalobkyne obsiahnutej v žalobe.

Vo veci podal v prospech žalobkyne odvolanie aj účastník konania. V odvolaní namietal rovnaké skutočnosti ako žalobkyňa a navyše namietal aj potvrdenie stanoviska o zanedbateľnom charaktere činnosti vykonávanej žalobkyňou napriek tomu, že žalobkyňa tvrdila, že jej činnosť ako zamestnanca nemá zanedbateľný charakter, lebo časová náročnosť práce pre spoločnosť REPRUF s.r.o., čiže 10 hodín týždenne, prekročila 5% času venovaného činnosti ako samostatne zárobkovo činná osoba. V odvolaní poukázal aj na rozhodnutia Poľských súdov.

Ďalej namietal nesprávne posúdenia skutkového stavu v dôsledku prijatia, že žalobkyňa napriek tomu, že takú možnosť mala, neposkytla dokumenty potvrdzujúce výkon činnosti ako zamestnanec v priebehu správneho konania, a preto nie je možné posúdenie týchto dôkazov v priebehu súdneho konania.

V odvolaní účastník konania namietal aj odňatie reálnej možnosti žalobkyni na obranu jej prisluhujúcich práv v dôsledku posúdenia, že na začiatku činnosť v prospech spoločnosti nebola reálne vykonávaná, a následne prijatia stanoviska, že táto práca je vykonávaná, ale má zanedbateľný charakter.

Záverom namietal vykonanie chybného zistenia v dôsledku prijatia, že zo zaregistrovania žalobkyne v systéme sociálneho zabezpečenia a pridelenia žalobkyni individuálneho čísla poistenca (rodného čísla) nevzniká zamestnávateľovi povinnosť odvádzať za zamestnanca odvody na poistné, nesvedčí o tom, že je zamestnanec prijatý do systému sociálneho zabezpečenia.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu účastníka konania uviedla, že je dôvodné a žiada, aby bolo vzaté do úvahy pri rozhodovaní odvolacieho súdu.

Vo vyjadrení k odvolaniu účastníka konania žalovaná uviedla, že účastník konania v odvolaní neuviedol také námietky, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia žalovanej. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalovaná pridržala svojho vyjadrenia k žalobe, nakoľko v ňom zaujala stanovisko ku každej žalobcovej námietke obsiahnutej v žalobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 11. marca 2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie vecí nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. apríla 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 833/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

Podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia s výhradou článkov 12 až 16, osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte, podlieha právnym predpisom tohto členského štátu.

Podľa čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

Podľa čl. 14 ods. 5b Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) na účely uplatňovania článku 13 ods. 1 základného nariadenia osobou, ktorá „zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch“, je predovšetkým osoba, ktorá nepretržite striedavo vykonáva činnosti s výnimkou zanedbateľných činností v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, a to bez ohľadu na početnosť alebo pravidelnosť tohto striedania.

Podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

Podľa čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

Z obsahu predloženého súdneho spisu najvyšší súd zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. 45936-1/2013-CA zo dňa 01. októbra 2013 rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1 a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. tak, že žalobkyni nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o. od 01.07.2012 do 31.12.2012 podľa slovenskej legislatívy.

Na odvolanie žalobkyne žalovaný rozhodnutím č. 21738-2/2014-BA zo dňa 10. februára 2014 odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne uplatnenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil krajský súd zo zistení uvedených

žalovaným správnym orgánom ako aj žalobkyňou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj rozhodnutia žalovaného, najvyšší súd dospel k rovnakému záveru ako krajský súd, a to, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa reálne fakticky vykonávala činnosť zamestnanca u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., ktorého sídlo je na území Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu, preto neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Pre aplikáciu tohto článku základného nariadenia je potrebný reálny súbeh činností žalobkyne ako SZČO na území Poľskej republiky a činnosti ako zamestnankyne na území Slovenskej republiky. Uvedené ustanovenie základného nariadenia predpokladá existujúci, skutočný súbeh dvoch činností, a to SZČO a zamestnanie vykonávané v dvoch odlišných členských štátoch, a iba táto skutočnosť zakladá postup podľa predmetného článku 13 ods. 3 základného nariadenia a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu.

Žalobkyňa počas správneho konania ako aj konania pred súdom nepreukázala, že od uzavretia pracovnej zmluvy dňa 01.07.2012 do 31.12.2012 vykonávala u zamestnávateľa na území Slovenskej republiky konkrétny dojednaný druh práce - promotéra služieb a produktov poskytovaných zamestnávateľmi alebo klientmi zamestnávateľa. Žalobkyňa rovnako nepreukázala skutočný rozsah vykonávaných, resp. konkrétnych prác, ktoré vykonala pre zamestnávateľa za obdobie od 01.07.2012 do 31.12.2012. Čo sa týka nepreukázania rozsahu vykonávaných prác a dokladov predložených žalobkyňou v správnom, ako aj v súdnom konaní, najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia v tejto časti je plne vyčerpávajúce a logicky odôvodnené. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k názoru, že záver prvostupňového správneho orgánu a žalovanej o tom, že žalobkyňa nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, je v súlade so zákonom. Tento záver vyplýva z ustanovení § 20, § 14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a) a § 19 zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré upravujú podmienky povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý však žalobkyňa v správnom ako aj súdnom konaní nepreukázala.

Z dôvodu preukázania, že žalobkyňa vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v Poľskej republike a z dôvodu, že nebolo preukázané vykonávanie činnosti žalobkyne ako zamestnanca u zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, je zrejmé, že žalobkyňa podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia. S poukazom na čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia teda neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, nakoľko nebol preukázaný reálny, skutočný súbeh vykonávania činnosti žalobkyne ako SZČO a zamestnanca v dvoch členských štátoch.

Po preskúmaní podaných odvolaní najvyšší súd konštatuje, že s právnymi námietkami odvolateľov sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto námietky uvedené v odvolaniach vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobkyňa v konaní nemala úspech a žalovaná nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.